

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO

DIREKTORAT ZA ZAKONODAJO
S PODROČJA PRAVOSODJA

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 52 68
F: 01 369 57 83
E: gp.mp@gov.si
www.mp.gov.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
Urad Vlade za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 91-8/2012
Datum: 16.3.2012

Zadeva: Predlagam. vladi.si predlog 2280: Podaljšanje zastaralnega roka za dolgove

Zveza: Vaš dopis št. 092-47/2012/1 z dne 6.3.2012

Z gornjim dopisom ste na posredovali predlog za spremembo splošnega zastaralnega roka – podaljšanje zastaralnega roka za dolgove.

Po proučitvi navedenega predloga v nadaljevanju podajamo kratko analizo veljavne ureditve.

Splošni zastaralni rok ureja Obligacijski zakonik (Ur.l.81/2001 in nasl., v nadaljnjem besedilu OZ) v 346. členu, ki določa, da terjatve zastarajo v petih letih, če ni z zakonom določen drugačen zastaralni rok. Pojasniti je treba, da se institut zastaranja obveznosti (terjatve upnika) v civilnem pravu razlikuje od instituta zastaranja kazenskega pregona in izvršitve kazenske sankcije v kazenskem pravu.

Z zastaranjem preneha pravica do sodnega varstva, sama obveznost pa ne preneha. To pomeni, da je dolžnik še tudi po poteku zastaralnega roka dolžan upniku izpolniti, vendar pa upnik po preteku tega roka nima več možnosti s prisilnimi sredstvi zahtevati izpolnitev. Zato sodišče ne pazi na zastaranje po uradni dolžnosti, ampak samo, če se dolžnik nanj sklicuje (glej tretji odstavek 335. člena OZ). Civilne obveznosti ne poznajo instituta absolutnega zastaranja, kot ga pozna kazensko (materialno) pravo. Povedano drugače, zastaralni rok 5 let, ki ga določa OZ, ne predstavlja absolutnega roka v katerem mora upnik zahtevati vračilo dolga in doseči njegovo prisilno izvršitev njegove terjatve nasproti dolžniku (torej pri sodišču doseči pravnomočno sodbo in s prisilno izvršbo izterjati ugotovljeno obveznost), ampak predstavlja rok v katerem mora upnik vložiti ustrezno pravno sredstvo (praviloma tožbo ali predlog za izvršbo) s katerim zahteva (praviloma pred pristojnim sodiščem) prisilno poplačilo svojega dolga oziroma izpolnitev njegove terjatve nasproti dolžniku. Z vložitvijo tožbe nastopi pretrganje zastaranja (glej 369. člen OZ). Pretrganje zastaranja pomeni, da začne zastaranje teči znova. Nadalje tretji

odstavek 369. člena OZ jasno določa, da če je bilo zastaranje pretrgano zaradi upnikove vložitve tožbe ali zaradi kakšnega drugega dejanja upnika zoper dolžnika, začne zastaranje teči znova od dneva, ko je bil spora končan ali drugače poravnan. Torej zastaranje med postopkom ne teče. Po končanem postopku je zastaralni rok enak prejšnjemu, razen če terjatev pridobil novo (drugačno) pravno naravo. Obveznost ugotovljena oziroma natančneje obveznost, ki je dolžniku naložena s sodbo pridobi naravo judikatne terjatve, ki zastara v roku 10 let (glej 356. člen OZ). Pretrganje in ustavitev teka tega zastaranega roka povzroči vložitev predloga za izvršbo na podlagi izvršilnega naslova s katerim upnik želi doseči prisilno poravnavo svoje obveznosti napram dolžniku.

V zaključek lahko poudarimo naslednje. Uvedba instituta zastaranja je utemeljena z neizvrševanjem pravice (upnika). Dejstvo, da nekdo pravico ima, a ne izkoristi pravočasno njene možnosti za realizacijo, opravičuje zastaranje. Upoštevati je treba tudi, da je s potekom časa oteženo tudi dokazovanje dejanskega stanja. Zato institut zastaranja posredno pritiska na upnike, da pravočasno poskrbijo za uveljavitev svojih pravic. Če upniki pravočasno poskrbijo (torej znotraj predpisanih zastaralnih rokov) za vložitev ustreznih pravnih sredstev nasproti dolžniku, to pretrga in ustavi zastaranje tekom postopka, kar pomeni, da se dolžnik s izmikanjem in podaljševanjem sodnega ali izvršilnega postopka ne more izogniti svoji obveznosti oziroma doseči njenega prenehanja, natančneje prenehanje pravice do sodnega varstva svoje terjatve.

Dodati je potrebno še, da pretrganje zastaranje nastopi tudi v primeru, ko dolžnik upniku dolg pripozna (glej 364. člen), OZ pa v členih 358 do 364 določa tudi pravila glede zadržanja zastaranja. V primeru zadržanja zastaranja rok zaradi posebnih odnosov med upnikom in dolžnikom in zaradi objektivnih ovir pri uveljavljanju pravic ne teče.

Na podlagi navedenega menimo, da ne obstajajo smiselni razlogi za določitev spremembe roka (daljšega) splošnega zastaralnega roka, ki jo določa veljavna zakonodaja.

S spoštovanjem.

Andreja LANG
generalna direktorica